

²¹Mózes ekkor összehívta Izráel összes véneit, és ezt mondta nekik: Menjetek, vegyetek magatoknak juhokat nemzetségenként, és vágjátok le a páskát. ²²Vegyetek egy köteg izsópot, mártsátok az edényben levő vérbe, majd kenjétek az edényben levő vérből a szemöldökfára és a két ajtófélfára. Senki se menjen ki közületek reggelig a háza ajtaján. ²³Amikor átvonul az ÚR, hogy megverje Egyiptomot, és meglátja a vért a szemöldökfán és a két ajtófélfán, akkor kihagyja az ÚR azt az ajtót, és nem engedi, hogy bemenjen a pusztító a ti házaikba, és megverjen titeket is.

²⁴Tartsátok meg ezt az utasítást. Örökre szóló rendelkezés ez nektek és fiaitoknak. ²⁵Amikor bementek arra a földre, amelyet az ÚR ad nektek, ahogyan megígérte, akkor is tartsátok meg ezt a szertartást. ²⁶És ha majd megkérdezik tőletek a fiaitok, hogy mit jelent ez a szertartás, ²⁷akkor így feleljétek: Páskaáldozat ez az ÚRnak, mert kihagyta Izráel fiainak a házaik Egyiptomban, amikor megverte Egyiptomot, de a mi házaikat megkímélte. Ekkor mélyen meghajolt a nép, és leborult. ²⁸Azután elmentek Izráel fiai, és eszerint jártak el. Úgy cselekedtek, ahogyan Mózesnek és Áronnak megparancsolta az ÚR.

Kedves Testvéreim!

Családi ünneplések közepette vagyunk, két gyermekünk születésnapját is a napokban ünnepeljük. Már korábban megfigyeltem, hogy ezeken a napokon, mi szülők visszaemlékezünk a születésük napjára, azokra az eseményekre, hogy hogyan is történt, és meg is oszttuk egymással: emlékszel? És 4, 6 vagy éppen 8 év távlatából is nagyon elevenen tudnak előjönni az emlékek. Ebbe a megemlékezésbe most már egyre cseperedő gyermekeink is bekapcsolódnak: hogy volt? – kérdezik, és mi elmeséljük nekik, hogyan is történt, hogyan kezdődött az életük, hogyan kezdődött valami egészen új.

Amikor ünneplünk, akkor az általában visszaemlékezéssel, vagy valamilyen jelképes formában a történetek átélésével jár együtt. Elővesszük a fényképeket, nézegetjük őket és mintha újra ott lennénk, érezzük a perzselő napot, vagy éppen az arcunkra hulló esőcseppeket, megelevenednek az illatok, az ízek. De, amikor még nem volt fénykép, az emberek akkor is ünnepeltek és emlékeztek. Lehet, hogy nem egy kép hívta elő azokat az érzéseket, hanem adott esetben egy étel. Nekem a húsvéti ízekhez pl. hozzá tartozik a torma. Sokáig nem is tudtam, hogy a torma nem csupán a mi családunkban hagyomány húsvétkor, hanem már több mint 3000 éve hozzá tartozik a húsvéthoz. De, Zsolt hiszen Jézus feltámadását a legóvatosabb becslések szerint is csak 1986 éve ünnepeljük – szegezhetné nekem valaki, én pedig rögtön módosítanám a számításomat, mert egyes vélemények szerint 3400 éve eszünk húsvétkor tormát, ekkor lehetett ugyanis a zsidó nép Egyiptomból való kivonulása a zsidó húsvét, ahogy ők nevezik Peszah. Mai alapigénk nem véletlenül ennek az ünnepnek az elrendeléséről szól. Ezen az ünnepen pedig évezredes rend szerint keserű gyökereket, például tormát esznek, az egyiptomi rabszolgaságra emlékezve.

Ma – virágvasárnapon, ahogyan hallhattuk az oltár előtti igében – Jézus jeruzsálemi bevonulására emlékezik a keresztyénség. Csak azt szoktuk elfelejteni, hogy ez egyben a zsidóság húsvétjának kezdete is volt. Jézus éppen ezért vonult be számár háton a fővárosba, mert jól tudta, hogy ezáltal felfigyelnek rá az emberek. Miért? Ehhez először is nézzük meg alapigénket, hogy mit is ünnepeltek a zsidóságban húsvétkor.

Az Ősz-ben arról olvasunk, hogy Isten megszólította Ábrahámot, hogy ő és utódai legyenek a földön az ő képviselői. Ábrahám unokája Jákób aki Istentől új nevet kapott: Izrael. Ismerősen csenghet a név, hiszen ő lett a zsidó nép ősatya. 12 fia volt, a zsidóság 12 törzse. Egyik fia József Egyiptomba kerül, ahol sok viszontagság után a fáraó első embere lesz. Magához veszi 11 testvérét, így került Izrael népe Egyiptomba. Igen ám, de változtak az idők, és szép lassan Izrael leszármazottjai szabad emberekből rabszolgák lesznek, és igen keményen szorongatják őket. Konkrétan a fáraó minden fiúgyermeket megölet, nehogy elszaporodjanak, és hogy keveredjenek a többi népekkel. Mózes csodás módon megmenekül, és ő lesz az, akit Isten kiválaszt a feladatra: vezesd ki népemet. Mózes a fáraóhoz megy és kéri engedje el a zsidókat. De a fáraó nem enged, ekkor jön a 10 csapás, melynek utolsó, legsúlyosabb csapása előtt figyelmezteti Mózes a zsidóságot, mai alapigénk szavaival: ²¹Mózes ekkor összehívta Izráel összes véneit, és ezt mondta nekik: Menjetek, vegyetek magatoknak juhokat nemzetségenként, és vágjátok le a páskát. ²²Vegyetek egy köteg izsópot, mártsátok az edényben levő vérbe, majd kenjétek az edényben levő vérből a szemöldökfára és a két ajtófélfára. Senki se menjen ki közületek reggelig a háza ajtaján. ²³Amikor átvonul az ÚR, hogy megverje Egyiptomot, és meglátja a vért a szemöldökfán és a két ajtófélfán, akkor kihagyja az ÚR azt az ajtót, és nem engedi, hogy bemenjen a pusztító a ti házaikba, és megverjen titeket is.

A szabadulás ünnepe tehát a zsidó húsvét, amelyet minden évben átélnek, újra élnek immá 3400 éve a zsidóságban, családonként, ahogyan azt Mózes elrendelte: ²⁴Tartsátok meg ezt az utasítást. Örökre szóló rendelkezés ez nektek és fiaitoknak. ²⁵Amikor bementek arra a földre, amelyet az ÚR ad nektek, ahogyan megígérte, akkor is tartsátok meg ezt a szertartást. ²⁶És ha majd megkérdezik tőletek a fiaitok, hogy mit

jelent ez a szertartás, ²⁷akkor így feleljetek: Páskaáldozat ez az ÚRnak, mert kihagyta Izráel fiainak a házaikat Egyiptomban, amikor megverte Egyiptomot, de a mi házainkat megkímélte.

A zsidóságban szigorú szabályok szerint zajlik minden egyes családban az ünnepi szertartás. Az ún. Széder vacsora minden egyes kelléke erre a szabadításra utal. A torma, ahogy említettem a keserűsége, amelyet a rabszolgaság miatt érzetek. A szabadításra, a megváltásra, a megmenekülésre kerül tehát a hangsúly. És ha belegondolunk magyar népünk ünnepeibe, akkor 3 nemzeti ünnepünk közül kettő nekünk is a szabadságról szól.

A zsidóság húsvét ünnepe egy hétig tartó örömnappal, amelyben felfokozott a szabadságvágy, főként olyan időkben, amikor épp nem volt szabadság, amikor zsarnokok, idegen hatalmak ültek a zsidóság nyakán. Levert forradalmakból, lázadásokból nekik is kijutott egy pár, de főként az elnyomás idején várták Isten ígéretét, a Messiást. A messiás szó jelentése felkent, és a zsidó királyokra vonatkozó kifejezés. Egy Istentől jövő uralkodó, aki erős kézzel megszabadítja őket. A zsidóság eljövendő királyáról ezt mondta Zakariás próféta: *Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, alázatos, és számaron ül, számarcsikó hátán.*

Szóval, amikor Jézus, a római elnyomás közepette, a szabadulás ünnepének kezdetén megjelenik egy számarháton ülve Jeruzsálemben, akkor ez enyhén szólva is felkeli az emberek figyelmét. Kérdezzük is: *Ki ez?*

Bár úgy tűnhet, ugyanakkor Jézus mégsem a provokáció miatt ül számarra. Hanem hogy a szabadulást hirdesse meg. Hogy az emberek felfigyeljenek rá, és arra, hogy ő milyen szabadulást hoz. Hogy az a szabadulás, amit ő kínál mindenben hasonló, mint a korábbi, amelynek ünneplésére egybegyűltek Jeruzsálemben, mégis mennyire más.

Hasonló, mert mindegyikben ott a vér. Ahogy alapigénken olvastuk: a bárány vérével kenjék meg az ajtófélfát, hogy a pusztító angyal, látva a jelet elkerülje a házat. Ahol ott a jel, ott már készülhetnek a szabadulásra.

Jézus vére, az ártatlan és tiszta bárány vére az a jel, amely, ha ott van az életünkben, akkor elkerül bennünket Isten jogos ítélete, amely bűneink miatt van rajtunk. Az ő vére a mi életünkben a szabadulásunk és Istenhez jutásunk egyetlen útja. Nem biztos, hogy ez az út a legfényesebb, mint ahogyan a zsidó nép útja is a pusztán át vezetett, sok nehézséggel, viszontagsággal, amelyet sokszor maguknak okoztak. De már szabadok voltak, már az ígérettel a szívükben indulhattak útnak.

Ma mi is útnak indulunk. Jézus jeruzsálemi bevonulása jelzi, hogy elkezdődött a nagyhét. Újra átélhetjük, hogy mit tett értünk Jézus. Újra ott ülhetünk nagycsütörtökön az utolsó vacsora asztalánál, újra ott állhatunk nagypénteken a keresztfa tövében, és újra rácsodálkozhatunk Isten hatalmára, a húsvéti csodára, a feltámadás örömében. Igen, átélhetjük, emlékeztetve magunkat. Kérdezzük egymástól. Meghallgatva, hogyan is történt mindez. Miért is történt mindez.

De lehetőség ez az ünnep arra is, hogy mi, akik évről évre átéljük a húsvéti csodát, továbbadjuk azoknak, akik még nem teszik ezt. Ahogy a zsidóságban a gyerekek figyelmét felhívják egy-egy étellel: pl. ott a torma. Tudjátok miért eszünk tormát húsvétkor? Mert arra emlékezünk, hogy mennyire megkeserítik életünket a bűn. De ez emlékeztet bennünket arra is, hogy Jézus legyőzte a bűnt és a halált, és megajándékozott az új étellel, az újjászületés lehetőségével. Húsvét az élet ünnepe, de akkor tudjuk átélni igazán, hogy ez mit jelent, ha átéljük az ünnep többi részét is, a mélységeket, a fájdalmat is. Ma megkezdődik húsvét, ragadjuk meg a nagyhét lehetőségeit.